

In Gods nabijheid

Persoonlijke verkenningen in de
ambiance van het gebed

Joost van de Goor

*Heavenly Father, are you really there?
And do you hear and answer every child's prayer?
Some say that heaven is far away,
But I feel it close around me as I pray.*

Janice Kapp Perry

Schrijver: Joost van de Goor
Coverontwerp: Joost van de Goor
Website: www.joostvandegoor.nl
ISBN: 9789464929058
© Joost van de Goor, 2023
Versie: 1.0.7

Inhoud

Voorwoord.....	5
Wie is God?	7
Waar is God?.....	15
De sluier	25
Wat is bidden?.....	33
Het voorafgaande	41
Wat zeg ik tegen God?	49
Zonder masker	61
De buitenkant	69
Zonder woorden	79
Geeft God antwoord?	87
Gods wil	95
Kleine dagen	105
Grote dagen.....	115
Tot slot	125

Voorwoord

In deze bundel heb ik een aantal essays over bidden bijeengebracht. Dit zijn allemaal teksten die ik in het tijdsbestek van ongeveer drie maanden heb geschreven, en waarin ik mijn eigen (nog jonge) gebedsleven vanuit verschillende invalshoeken probeer te belichten. Ik ga soms uit van een vraag – zoals: wie is God? of: wat is bidden? – en soms probeer ik een persoonlijke gebedservaring te onderzoeken. Waar mogelijk vul ik mijn gedachten en intuïties aan met citaten van bekende denkers – zoals Paulus van Tarsus, Meister Eckhart, Emanuel Swedenborg, Søren Kierkegaard en C.S. Lewis.

Nadat ik met schrijven was begonnen, kwam ik al snel tot het besef dat deze essays in wezen zoektochten waren. Telkens als ik aan een nieuw deel begon, startte ik met een bepaalde gedachte die op mijn persoonlijke gebedspraktijk betrekking had, om die vervolgens met een zo open mogelijke geest uit te diepen – zonder precies te weten waar ik zou arriveren. Deze werkwijze leidde uiteindelijk tot dertien verkenningen in de ambiance van het gebed.

Joost van de Goor

Wie is God?

De dag is voorbij; het is bijna middernacht. Voordat ik de gordijnen dichtdoe, sta ik nog even bij mijn slaapkamerraam – en ik kijk omhoog naar de duisternis die zich als een zwarte koepel over de stad uitstrekt. Hier en daar is een ster te zien; en de maan hangt als een zwakke, matglazen gloeilamp achter een stille wolk – een wolk die net als ik geen haast lijkt te hebben. Als ik mijn ogen door die oneindige donkerte laat dwalen, trekt er een gevoel van vrede door me heen. Het woord *God* komt in me op – dat merkwaardige korte woord dat alom gekend is maar waarvan de betekenis voor veel mensen nogal schemerig en mistig is. Dat ene beladen woord drijft door mijn slaperige hoofd en maakt in het voorbijgaan allerlei gedachten wakker.

‘Wie is God?’ hoor ik mezelf denken, wetend dat de mensheid al millennia met deze moeilijke kwestie worstelt. ‘Wie is Hij?’ Deze vraag heb ik mezelf al vaak gesteld; en ik zal haar in de toekomst blijven stellen, zo lang ik nog in deze wereld rondwandelen – niet omdat ik uiteindelijk een antwoord denk te kunnen vinden, maar omdat het zoeken op zich al een diepe bevrediging geeft. In het zoeken naar God is God al aanwezig, geloof ik.

Al starend naar het wazige licht van de maan, die zich nog altijd – gedeeltelijk – achter die ene wolk verschuilt, concludeer ik dat God zich niet in een menselijke taal laat omschrijven. Het woord *groot* is te klein – het woord *hoog* is te laag – het woord *goed* is niet goed genoeg. En daarboven, in die nachtelijke lucht, zal

ik Hem evenmin aantreffen, zoals ik Hem vanochtend ook niet aan de blauwe hemel aantrof.

Dan herinner ik me plotseling een interessante uitspraak van de Griekse filosoof, redenaar en dichter Empedocles (492-432 v. Chr.). Hij zei destijds, ongetwijfeld na lang en diep nadenken: 'God is een cirkel waarvan het middelpunt overal, en de omtrek nergens is.' Om deze prikkelende omschrijving moet ik altijd een beetje glimlachen omdat zij bijna net zo onbegrijpelijk is als God zelf. Het is enerzijds een grappige gedachte – maar ook een gedachte waar niemand wijzer van wordt, en dat was waarschijnlijk ook niet de bedoeling.

Ik ga nog niet in bed liggen want het bevalt me hier wel, zo staand bij het raam, turend naar de nacht. En terwijl ik mijn aandacht op een van de sterren aan het firmament richt, denk ik aan de talloze mensen die ooit in hun leven een *nabij-de-dood* ervaring (NDE) hebben gehad en daar uitvoerig over hebben verteld. Van die mannen en vrouwen en kinderen, en hun prachtige verhalen heb ik veel geleerd. Deze mensen beseften dat ze dood waren, toen ze door een donkere tunnel naar een ongelooflijk mooi licht vlogen. Dat licht was van een onbevattelijke schoonheid, vertelden ze naderhand. Velen van hen gebruikten woorden als 'pure, onvoorwaardelijke liefde' om dit heldere maar niet verblindende licht te omschrijven – en ze wisten dat ze in de nabijheid van God waren. En God, zo ontdekten ze, was oneindige liefde, en onbeschrijfelijke schoonheid, en grenzeloze intelligentie. De meeste

mensen die zo'n uitstapje naar die andere kant van het bestaan maakten, wilden nooit meer ergens anders zijn. Ze wensten voor altijd daar te blijven, bij God – en ze waren zeer teleurgesteld toen ze te horen kregen dat het hun tijd nog niet was, dat ze moesten terugkeren naar hun leven op aarde.

Een van de mensen die uit de dood is teruggekeerd, vertelde: 'Ik voelde God als een allesomvattende aanwezigheid, als volledige, totale en onvoorwaardelijke liefde in haar hoogste vorm! Ik werd omhuld door Gods liefde, die zoveel groter is dan onze menselijke liefde. Ik ontving de kennis dat God echt is, en dat Hij onvoorwaardelijk van mij houdt. Hij bestaat en is echt; en Hij is liefde.'

Niet alleen dit ene citaat, maar alle bekende NDE-verhalen zijn fascinerend en diep ontroerend – en ze hebben mij geholpen om me een beeld van God te vormen, een beeld dat het bidden voor mij gemakkelijker maakt. Als ik mijn ogen sluit en aan God probeer te denken, verschijnt er in mijn bewustzijn een grenzeloze lichtgevende wolk van liefde en schoonheid, en goedheid. Ik kan die wolk bijna zien. Natuurlijk realiseer ik me dat dit beeld volkomen ontoereikend is, want elke menselijke voorstelling van God is zinloos. Maar als ik alleen ben, en in stilte contact met Hem zoek, word ik hierdoor toch wel geholpen. Daarom koester ik dat beeld van die briljante wolk van licht.

In onze westerse geschiedenis hebben kunstenaars diverse pogingen gedaan om God af te beelden. Een van de meest beroemde voorbeelden is het fresco *De schepping van Adam*, van Michelangelo, waarin

de hemelse Vader als een krachtige, grijsharige man met een baard wordt afgebeeld – en dat was in die tijd zeker niet ongewoon. Wie door een plaatjesboek over de schilderkunst van de renaissance bladert, ziet talloze kunstwerken waarin God naar het voorbeeld van de mens is geschapen. En dat mag geen verbazing wekken als je een ogenblik terugdenkt aan het boek Genesis, waarin staat beschreven dat God de mens naar Zijn gelijkenis schiep.

Ikzelf stel me God niet als een mens voor, en zeker niet als een oude man. Ik geloof stellig dat Hij zich buiten het domein van het stoffelijke ophoudt, in een wereld voorbij ruimte en tijd, waarin immaterieel bewustzijn de essentiële, en misschien wel de enige ‘substantie’ is. De gelijkenis tussen God en de mens, zoals beschreven in de bijbel, zou ik liever als een spirituele gelijkenis zien, en niet als een reeks uiterlijke overeenkomsten. Maar tegelijkertijd heb ik respect voor iedere serieuze voorstelling van God die door een biddende mens wordt gecreëerd. Ik geloof dat elke menselijke poging om via een imaginair beeld meer nabijheid tot God te vinden, heel begrijpelijk en geoorloofd is.

De wolk aan de nachtelijke hemel heeft zich inmiddels verplaatst; en de maan is nu prima zichtbaar. Terwijl ik naar die bleke lichtbol sta te turen, komt de vraag ‘wie is God’ alweer in me op. ‘Hij is mijn schepper,’ is mijn eerste gedachte. ‘Hij is de oorsprong van alles wat bestaat.’ En na een paar tellen zoeken naar de juiste woorden, kan ik ook nog bedenken dat Hij de bron van alle goedheid, alle schoonheid, en alle waarheid is. Maar

daarna wordt het stil in mijn hoofd – niet alleen omdat ik al best slaperig ben maar ook omdat ik opnieuw besef wat ik al eerder besepte: dat ik niet in staat ben God te beschrijven.

Nadat ik de gordijnen heb dichtgetrokken, ga ik in bed liggen. Ik doe het licht uit en staar naar het donkere plafond. In mijn laatste wakkere ogenblikken zeg ik nog een paar eenvoudige woorden tegen God. Ik dank Hem voor de dag die bijna voorbij is. ‘Het was een goede dag,’ fluister ik, ondertussen terugdenkend aan een paar kleine, simpele maar mooie dingen die vandaag gebeurd zijn. En als ik dat doe, zie ik die oneindige lichtgevende wolk van zuiver bewustzijn weer. Ik weet nog steeds wel dat God veel meer is dan die door mij geschapen wolkachtige vorm, en veel meer dan een mens zich ooit zal kunnen indenken, maar dit beeld is me altijd behulpzaam als ik bij Hem aanklop.

Terwijl mijn ogen aan de duisternis wennen en er een vaag beeld van mijn slaapkamer verschijnt, mijmer ik nog wat verder over God – wie Hij is en hoe Hij zich aan ons kenbaar maakt. Minutenlang probeer ik nogmaals – tegen beter weten in – een woord te vinden om Hem te omschrijven; en al die tijd blijft het stil in mijn hoofd. Hij is niet in menselijke termen te omvatten; dat wist ik natuurlijk al. Hij is geen *wezen* – in onze aardse betekenis van dat woord – maar Hij is het bestaan zelf. Hij is niet een man of een vrouw die liefheeft; Hij is de liefde zelf. Men kan Hem niet aanduiden als een persoon met een oneindig bewustzijn want Hij is het eindeloze bewustzijn zelf. Alle denkbare rationele constructies schieten tekort. We moeten aanvaarden dat we God niet direct met onze zintuigen

kunnen waarnemen, en dat we Hem niet met ons verstand kunnen bevatten. De middeleeuwse mysticus Meister Eckhart zei het zo: 'Als ik God zou kunnen begrijpen, zou ik Hem niet meer als God beschouwen.' En daar sluit ik me graag bij aan.

Maar ondanks al die onmogelijkheden kunnen wij Gods aanwezigheid toch voortdurend waarnemen – elke dag, de hele dag door. Als we naar de ons omringende wereld kijken, kunnen we Zijn inwerking overal zien: in het wuiven van boomtakken, in de voorbij drijvende wolken, in het stromende water van een rivier, in het zachte licht van de maan. Gods liefde schijnt constant door alle dingen heen, in de vorm van pure schoonheid. Ik geloof dat alle schoonheid die ons omgeeft een expressie van Zijn liefde is. En ik geloof ook dat elke originele gedachte die spontaan in mijn kleine bewustzijn opduikt van Hem afkomstig is. Zodra ik me realiseer dat ik God in Zijn onophoudelijke stroom van liefdesuitingen wel degelijk kan zien, kom ik Hem opeens overal tegen.

Als al deze gedachten door me heen zijn gegaan, en als de stilte in mij is teruggekeerd, zak ik vrij snel weg in een rustige slaap.

Emanuel Swedenborg
*God is de absolute realiteit,
die aan alles ten grondslag ligt.*

* * *

William Blake
God is het poëtische genie in ieder van ons.

* * *

Meister Eckhart
*Als ik God zou kunnen begrijpen,
zou ik Hem niet meer als God beschouwen.*